

LA TORRE

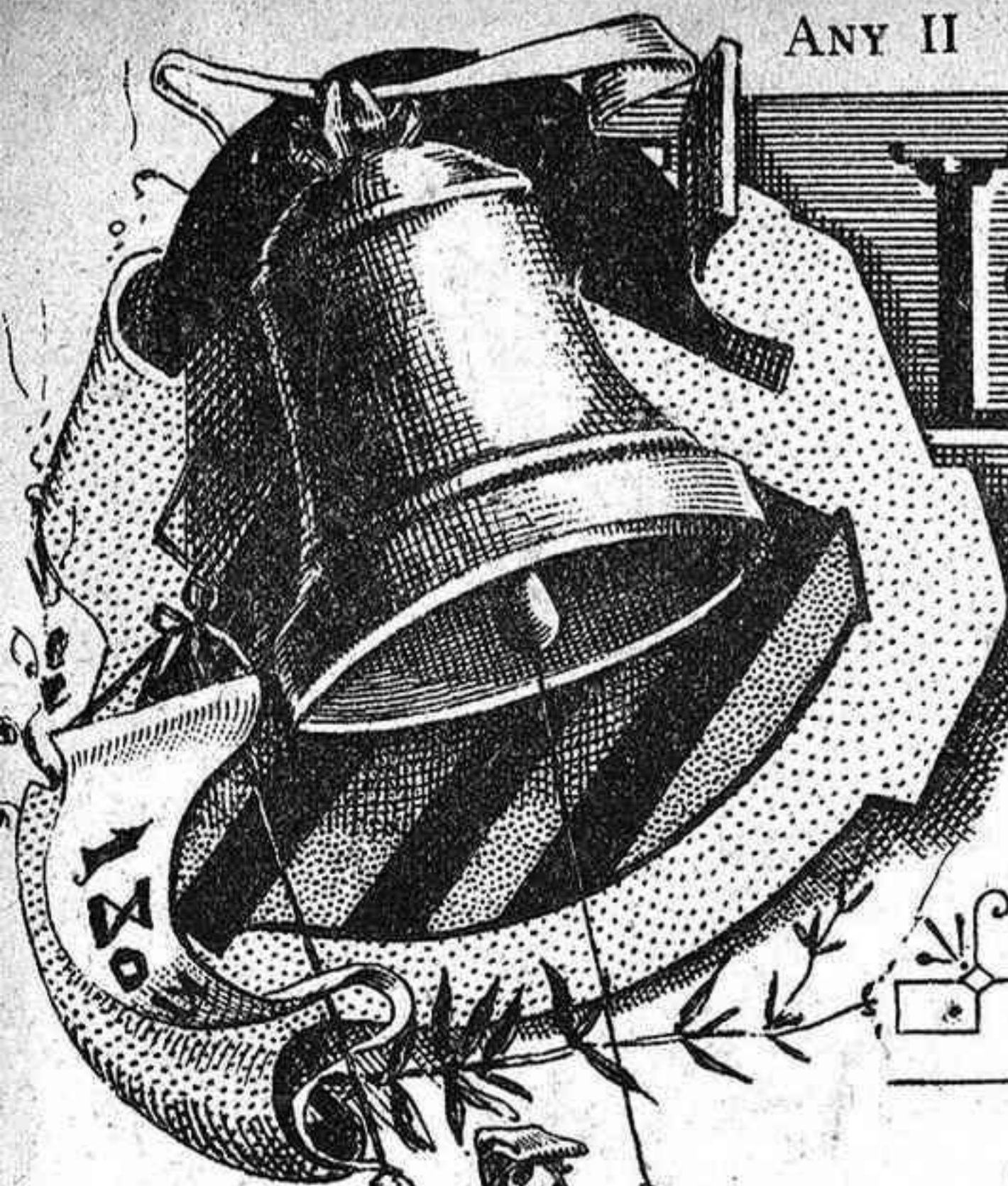
SETMANARI CATALÀ

FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

10 CENTIMS lo número per tot arreu.

Preu de subscripció 2 R^s al mes.

REDACCIO: San Pau - 56 - Lit.

D. F. PEREZ CABRERO

Es un bon compositor
que gloria y profit mereix,
perxó tothom l' enalteix
y ocupa ja un lloch d' honor.
Segueix en l' art bona ruta
dirigint com ell tot sol,
y per fi es bon espanyol
y un gran mestre en la batuta.

Perez Cabrero

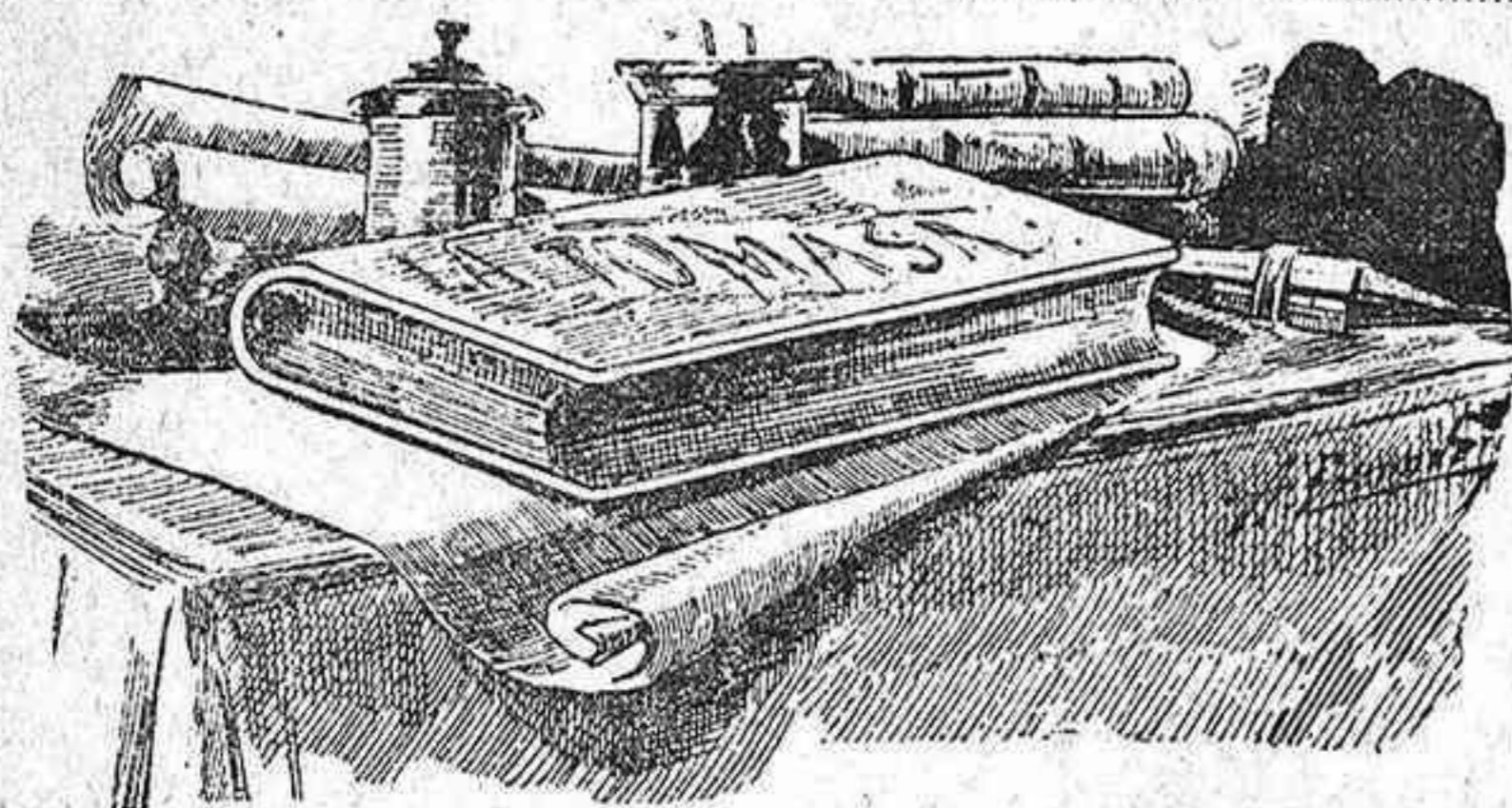
SUMARI

...~*~*~*...

TEXT.—Enamoraments postissos, per Francisco Sisa.—La barretina, poesia, per J. Ayné Rabell.—*Curiositats*. Un passeig per Tarragona.—Avant, sempre Avant, poesia, per Joseph M.ª Codolosa.—Flors, poesia, per Pere Galindayna.—Cantars bilingües, per J. Vilar.—Gemechs, poesia, per J. Prats y Nayach.—Teatros, per Un cómic retirat.—Campanadas.—Higiene d' estiu.—Un bon pagador, sonet, per Emilio Costa.—Secció Regiliosa.—Efemérides.—Telegrámas.—Correspondencia.—Secció de Trenca closcas.

GRABATS.—D. Francisco Perez Cabrero, retrato, per A. F.—Bona perspectiva, per F. Gomez S.—Banys, per Cilla.—D. Emilio Mario, retrato, per Punts suspensius.—Professors de Corpus, per Efegs.—Audiencias ministerials, per Cilla.—Pesca privada, per Cilla.

FOLLETÍ.—Al eminent poeta D. Joseph Zorrilla, per J. Ayné Rabell.—La guineu y 'l tamborino, per E. Guanyabens.—Fatalité, per B. Torrents y Bolart, ab ilustracions de F. G. Soler.

ENAMORAMENTS POSTISSOS

Es una gran pena le neixe enamoradís, per més que no soch d' aquells que s' empegan y 'ls pescan desseguida. Los meus enamoraments sempre han sigut postissos, ó per milló dir, enamoraments de conveniencia. Hi estimat tantas donas com hi conegut; però acabat de dir, acabat d' oferir. Los meus amors venen á ser algo aixís... com lo moviment continuu.

Per cas bonich, lo que 'm va passar are últimament ab una noya rossa, fresca y guapa, y per cert qu' era tota d' una pessa; era hermosa de debó.

Van anar á estar los de casa meva en una botiga d' una casa que tenia quatre pisos. Faig aquesta petita aclaració, perque cada día per altre m' adon d' habitació... Preguntin per lo *Ramon de la Sen*, que es lo meu pare, y tothom lo coneix; particularment los de las conductoras. L' un día 'ns en aném á estar en un primer pis baixant del cel, l' altre á baix d' un soterrani que s' han de baixá vint y tants esglahons; l' altre día... ¡què sé jo! Tots los propietaris de casas nos coneixen.

Pues, com anavam dihent, nosaltres 'ns estavám á la botiga.

En lo primer pis, hi habitava un senyó *Canons* molt aficionat als aucells. Ne tenia de totas menas, per supuesto. Frente per frente, hi havia un matrimoni, de qual fruyt n' havia sortit una hermosa nena que contava ja disset anys; era lo *méu amor*. En lo segon, un ximplet (aixís haig de dirho) que tot lo sant día estava baladreijant, probantse la veu, tot perque un mestre molt bó que li deyan *Senyó Pau* li va dir que si la cul-

tivava, á forsa d' estudi arivaría alguu día á eclipsá á en Gayarre, qu' es com si li hagués dit que á copia de palla y temps, maduran las nespras. Y ell s' ho creya ¡babau!

A la segona porta del mateix pis, vivian dugas germanas modistas qu' eran encara *pollitas*, per més que la més jove tenia uns dos anys més que la meva mare y aixó que jo ja 'n tinch vint y cinch. Sempre rebían visitas. Un día, al sortir de casa, vareig volguerme atrevir á dirlosi alguna francesilla, y un senyó alt, sech, que las acompanyava va confirmarme y ca, no vaig volguer cambi. Jo quiet.

May més vaig badar la boca per dilshi cap més paraula. Ne guardava massa bon recort. Allá ellas.

A n' els demés estadants no vaig tenir l' honor de conéixels, perque la major part del día s' estavan tancats á dins, cada qual á casa seva. Eran de pocas rahons.

Mon amor, ó sia la xicota del primer pis, la coneguí tirant una galleda d' aygua. Era tanta la mandra ab que la tirava, que per pó de que 'm caygués la corriola al cap, vaig aixecar los ulls á l' ayre y vaig veure á aquell angelet. 'Ls dich qu' era guapa de debó. Lo peliagut era que sa mare no la deixava ni un moment. Jo ja ho veig, no 'n tenia cap més la dona, y tenia pó de que li robessin.

Allá ahont anava la filla, també ella, sempre al seu darrera encastada com la pega.

Per enrahonarhi vaig haberme de valer d' intrigas. May ne faltan per urdí. Ab tot no hi podia enrahonar més que per la finestreta del pou. May, en ma vida m' havia fixat tant en los pous com allavoras. Sense errarme d' una cana hauría volgut endevinar quant media, desde 'l primer pis á casa y desde 'l dret de casa al aygua.

L' aucellayre del primer pis me feya la... puríssima. Sempre treya 'l nas quan estavám á lo millor de la conversació, y... ¡adiós! Tractava de fer lo distret y 'm posava á tirar galledas d' aygua. ¡May n' havia tirat tantas! ¡y tant que costa! ¡Y tant que havían hagut de patí á casa pera fermen tirar un galleda solsament.

Succehía altrás vegadas, que l' aprenent de cantant entussiasmat ab una romansa que la desgraciava completament, sortía y semblava manotejant al seu modo, que 's volgués tirar de dalt á baix, mes al adonarse de nosaltres dos... li servíam de blanco y 'ns clavava alguna indirecta tot cantant.

Me tenían marejat entre uns y altres, y á casa ab lo pesat estribillo de: "Noy, ¿qué hi fas aquí al pou? ¿Qué 's pensan? vaig posar cabells blancs y tot.

Me recordo, com si fos ara, que al últim día de veure á mon ídol, després d' haver tingut una escena romántica en lo pou, y quan ja havíam quedat mitj entesos, al dirli "¡adiós, maca! ay si pogués estar aquí ab tú!", com si fos fet ab intenció, aquell beneyt dels aucells que tenia per costum l' omplir los abeuradors dels seus protegits sobre mateix de la barandilla del ditxós pou; una gavia ab aucell y tot l' hi vá caurer, que 'm vá aixafar lo nas. L' hauría aixafat á n' ell. ¡Me 'n vá sortir de sanch! Pensava que m' escolava. Y 'l ximplet que no tenia de mí ni la més petita sombra de compassió, plorava desesperat per l' aucell que havia perdut. Ab tot y ser tant cobart com soch, si en aquell instant puch agafarlos á n' ell y á l' aucell, ne faig trossos ¡quant menos del aucell! Y per acabarme de cremá més, l' altre, lo cantant, riu que riu. ¡Cóm si haguessin sigut cosas de riurer!

Sols ella dominada per la passió, més que pel tanto que jo havia rebut y que ben meu era, va arribá á casa mentre m' estava xupant lo nas ab árnica y aygua fresca, que diuen qu' es tant bo pels cops. "Rafelet, va dirme conmoguda, tota la culpa es meva. Pel meu amor t' ha succehit aquest percans.

—¡Ay, quina pudó que sento! vaig exclamar tornant en mí. L' aygua d' aquet safreig deu ser corrompuda y se sent furtó.—Després de cosas prosaicas, va repetir: ¿M' estimas?, y va acostar la seva boca en los meus llavis. Ab tot y 'l meu mal, vaig arribá á comprendre lo perquè d' aquella pudó. ¡Li podia l' alé! Vá llensarme una alenada que per poch me fá cáu'er.—Sí, t' estimo, vaig respondre ab veu mitj confosa Pero... vésten. Ta mare 't trobará á faltá y 's desesperará.—Tens rahó, va contestá, mitj tapantse la boca ab lo mocadó, y coneixent que s' havia extralimitat.—Adiós, ja 'ns veurém, li vaig repetir.

Pero l' endemá, ja havíam tornat á mudar de casa y encara es l' hora que may més l' hi vista.

FRANCISCO SISA.

LA BARRETINA

Com una rosella ufana
qu' entre 'l blat l' oreitj inclina
s' aixeca altiva y galana
en la terra catalana
la gloriosa barretina.

La que un jorn fou la mortalla
del francés dins d' eixa terra,
lo pahor de la batalla,
del nostre esprit la trovallá
y la gloria de la guerra.

La qu' estima á n' el fidel
y soterra al vil tirá,
la que viu gosant un cel
preuhada com un estel
entre 'l poble catalá.

La que recorda lo Bruch
avassallant al francés
d' ella mostrandse porúch;
per company lo fort trabuch,
y l' amor de pátria encés.

La que un jorn vá dictar lleys
desde 'l cap d' homes molt braus,
la, que, encar que ho vulgan reys
sen tant nobles sos serveys
que 'ns lliuraré d' esse esclaus.

La que en tot-temps ha sigut
bell senyal de nostre gloria,
y que á nostre terra ha dut,
desde Grecia, ahont ha nascut
lo joyell de la victoria.

Jo t' salut oh! símbol meu,
y al color que t' engalana
hermós sols perque es lo teu,
¡qu' ets barretina, lo Deu
de la pátria catalana!

J. AYNÉ RABELL.

CURIOSITATS

UN PASSEIG PER TARRAGONA

Curiosíssim en alt grau per tots los aymants de las arts y per tots los cors sédents de sensacions es la visita á la antiga capital de la Espanya tarraconense, á la ciutat romana, á la que fou teatro de tants aconteixements y de quals entranyas s' extreuhen tants tresors artístichs, etern manantial d' hont l' anticuari treu inagotables objectes que forman la historia d' aquellas edats llunyanas, formada per monedas, medallas, *barros*, bronzos, mármols y altrás mil gráficas mostrás de la civilisació y costums de las épocas de Muza y Rodrigo, de César y Tiberi, y hasta d' aquellas rasses trogloditas, quals habitacions ciclópeas es conservan encara en las capas geológicas de la histórica cose-tánea.

En lo Museo de dita ciutat, un dels museos locals més notables del mon, es hont se guardan per admiració de propis y estranys, gran nombre de *lápidas* y esculturas romanas, marbres d' Atenas y de Cartago, botí tal volta d' algunas excursions durant las guerras que continuament sostenia aquella reina del mon, filla de Rómulo y Remo, ab los reyalmes d' Orient, assolats per los acerats bechs de sas áligas sempre victoriosas.

Los rajolers (*alfareros*) saguntins, també han deixat mostra de sos adelantos, en aquell palau de l' art cronológich, hont s' hi tancan també gráfichs justificants de totas las épocas, desde la prehistórica hasta los nostres días.

Totas aquestas riquesas, escepció feta de las que 's refereixen á l' edat mitjana, producte la major part de los cenobis de Poblet y Santas Creus, son recullidas en las contínuas escavacions que 's practican dintre lo recinto d' aquesta ciutat antiquíssima.

Enclavat en lo presiri, se trova un residuo de Circo romá, quals gradas runosas y cubertas d' herbas parásitas, son sols petjadas per los centinellas d' aquell penal, que ni sospitan sisquera qu' en aquells restos de grahons corcats pel temps, s' hi hagués sentat una multitud boija qu' aplaudia frenéticament á la fera que estripava las entranyas del esclau ó del mártir de la religió del fill del home.

Poch queda del *Forum*, quals restos están enclavats dintre d' habitacions modernas, y sols pot apreciarlos lo escrutador arqueólech que busca afanyós fins los residuos del histórich monument.

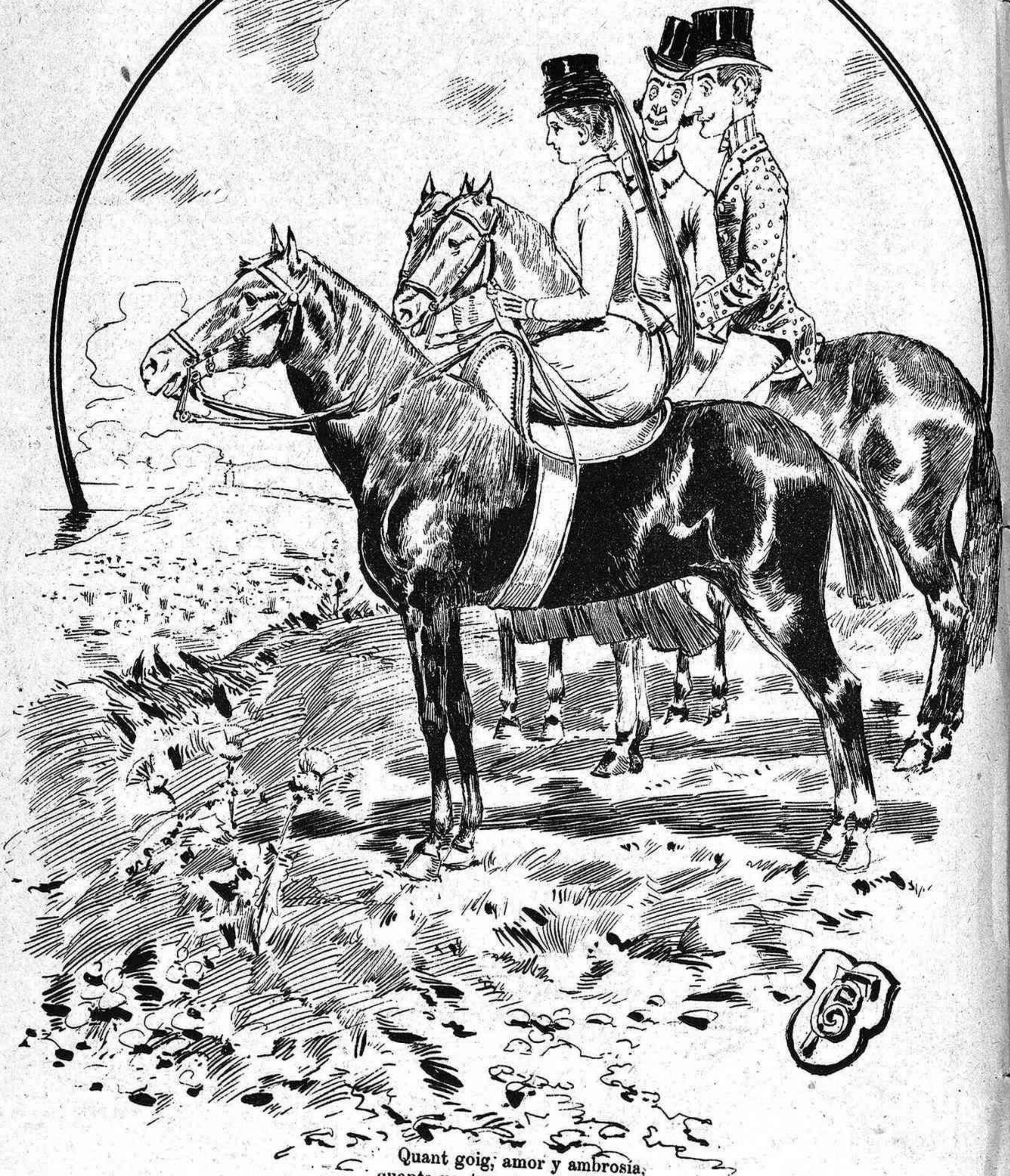
Junt á la carretera de Valls y á cosa d' una llegua de la ciutat, es descubreix lo preciós *acueducto* romá, que conté 36 archs en dos ordres, y que es después del famós de Segovia, lo mellor de Espanya. Te de llarch 217 metros y en sa major altura 23,70; essent construít sense mortér ni altre betúm y de una solidesa extraordinaria.

A poca distancia de la capital, s' aixeca també la nomenada "Torre dels Scipions," que 's compón de tres cossos rectangulars, contenint dos estátuas ja bastant deterioradas, més que per la má del temps, per la més cruel del home.

A unas dos horas de Tarragona y en la carretera de Barcelona, s' aixeca 'l Cuch de Bará, senzill y esbelt monument que se suposa construít en temps de *Traiano*.

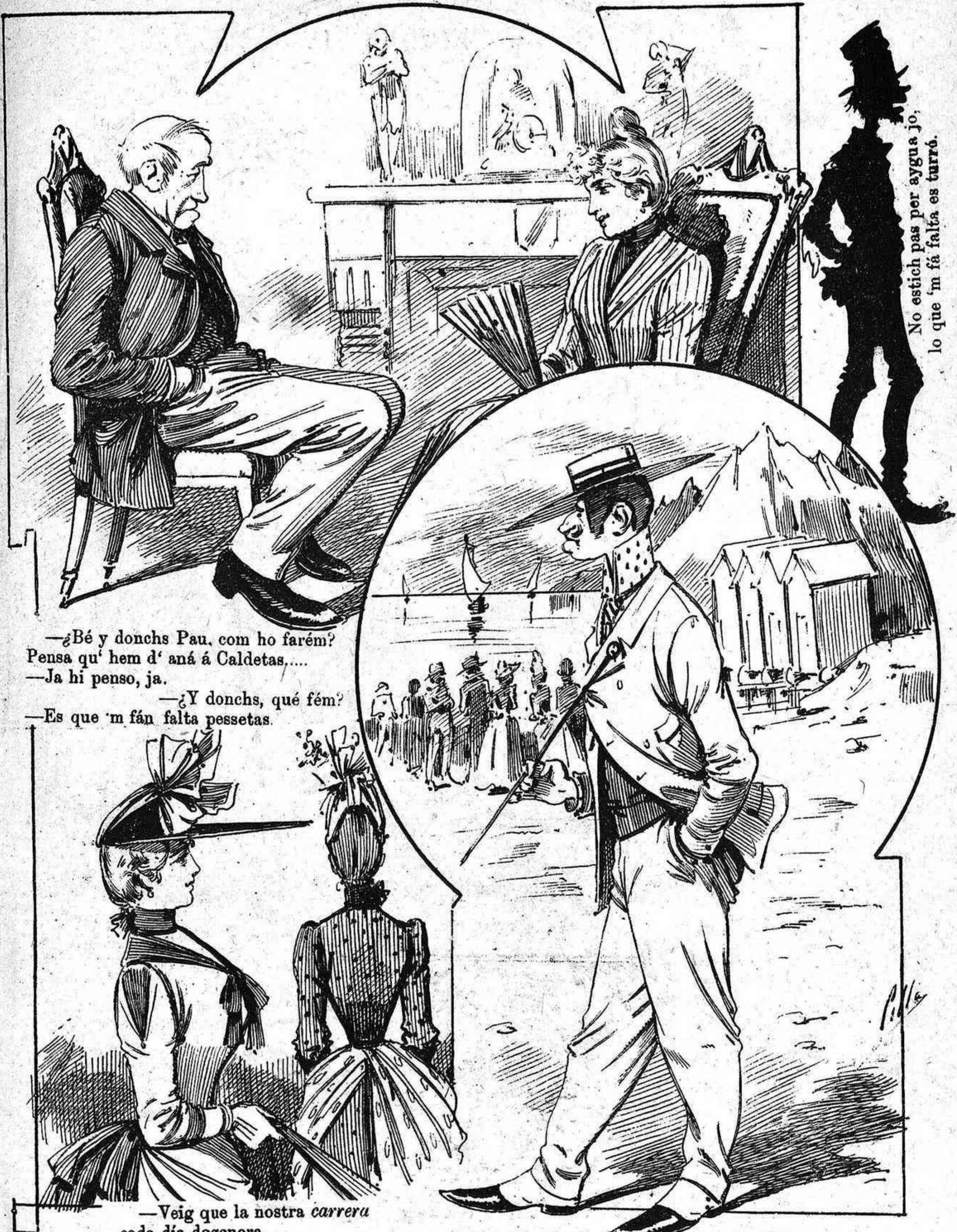
(Continuará.)

BONA PERSPECTIVA

Quant goig, amor y ambrosia,
quanta ventura y aroma...
bah! entremitj de aquesta goma
fins se desfá la poesia.

BANYS

No estich pas per aygua jo,
lo que 'm fá falta es turró.

—¿Bé y donchs Pau, com ho farém?
Pensa qu' hem d' aná á Caldetas,....
—Ja hi penso, ja.
—¿Y donchs, qué fém?
—Es que 'm fán falta pessetas.

—Veig que la nostra carrera
cada dia degenera.
—Ay, filla, ja ho pots ben dí,
no 's pesca pas res aquí.

*Quien me tose á mí, salero,
Mi cutis es un anzuelo;* y apesar dels seus afanys
sols hi logra pendre banyes.

¡AVANT, sempre AVANT!

¡Fiat lux!

Los ídols han caygut del despotisme
los soberchs pedestals se han desplomat,
las sombras devallaren al abisme
y ardent s' enlayra el sol de llibertat.

Esporuguits los corps á llunya terra
han anat á buscar carn pe 'l festí,
perdut son ceptre 'l geni de la guerra
s' ofega bebent glops de son verí.

La ensangrentada llansa s' arrecona
y armas son del progrés aixada y mall:
aquell rumbejá més brillant corona
quí més suor alcansa en lo trevall.

Los mónts s' aplanan per deixarne vía
al monstre del progrés, que fumeijant,
pareix que ab son odol, plé d' alegría
digui á la humanitat: «Avant, avant!»

Pilots de runa y póls, pedras malmesas,
olvidadas costums, crims no olvidats,
esglayadors recorts de vils proesas
es lo que resta avuy dels temps passats.

Si un pâl s' aixeca en solitaria torre
no es la forca clavada en lo castell,
es fita del camí per ahont recorre
lo llamp que desfá 'n runas lo mon vell.

Vida per tot arreu, flors y armonía
fan jardí de lo mon y omplen l' espay,
lo despotisme ha mort; tornaré un dia?
¡lo que la mort s' endü no torna may!

Tenebras espantosas, lo blau del cel tapavan
lo més esplendent día cambiant en negra nit,
los homes á palpentas la terra trepitjavan
y n' era d' esperansas sepulcre lo seu pit.

Si la horrorosa fosca desfeta un instant era
pe 'l gémit que atissava lo foch de la vritat,
á l' endemá n' alsavan la repugnant foguera
y un poble estúpít veyá cremar sa llibertat.

No pensis, no caminis, no parlis sense mida,
cridavan á n' el home enmatzinant son cor,
Y may no li parlavan dé llum, amor y vida,
sempre á sos ulls posantne l' imatge de la mort.

De la doctrina santa del fill de Galilea
escarni 'ls ínichs feyan alsant l' esclavitut,
y ab rius de sanch bullenta la redemptora idea
deixavan ofegada tot predicant virtut.

De lepra é ignorancia l' humanitat moría
las il·lusions marcidas, glassat lo sentiment,
que n' era per vergonya la ciencia una heretjía,
l' amor un anatema y un crim lo pensament.

Trencadas ja per sempre aquellas espantosas
cadenas qu' ha fos are la ciencia en son gresol,
la via n' es sembrada de embaumadoras rosas
y los espays llumena de llibertat lo sol.

Y l' home no tremola, ni ab fréstega fitblada
sa espatlla martiritza del déspota 'l fuet,
Ja sab quí es, ahont corre, ahont posa sa petjada,
sabent la missió seva, també sab lo seu dret.

Avuy se sent la gloria, la ditxa s' endevina,
la pensa ja escorcolla l' espay del infinit;
Progrés es la paraula, regenerant doctrina
'l Deu per qué sent l' home un cel dintre son pit.

Los odis y las lluytas eco en los cors no trovan
tots som d' igual llinatje, avuy tots som germans,
encesas d' entusiasme las rasses á una provan
d' alzar d' entre las runas un temple de gegants.

Fogueras ja no 's veuhen, las vá apagar un día
ab llágrimas, un poble de llibertat sedent;
ja per ventura nostra es lo saber quí 'ns guía,
d' amor son las cadenas, sagrat lo pensament.

Pilots de runa y pols, pedras malmesas,
olvidadas costums, crims no olvidats,
esglayadors recorts de vils proesas
es lo que resta avuy dels temps passats.

Telégrafos, carrils, industria y gloria
y una esperanza al cor que 'ns crida: ¡Avant!
d' aquet segle los fills, com á memoria
deixarém á los segles que vindrán.

Vida per tot arreu, flors y armonía
enciseras avuy omplen l' espay.
No tornaré ja més la tiranía.
¡LO QUE 'L PROGRÉS HA MORT NO TORNA MAY!

JOSEPH M.ª CODOLOSA.

FLORS

Tots solets dins son jardí
jo y m' aymada, eram un dia,
entre las flors que hi havia
de un perfum molt dols y fi.
¡Vols aquesta?—Es molt preciosa!
ay! respira,—¡quin olor!
—Ja ho es, pero mon amor
la vol mes, molt mes hermosa.
—Y saltant ella ab dalé
mentras jo trist la mirava,
una altre ab goig me 'n mostrava
diguent:—¡Aquesta potsé?
—No es la que anhela el meu cor,
vaig dirli jo altra vegada,—
aquesta tampoch m' agrada,
una altra 'n vull de millor.
Y mil floretas flayrosas
'm va dur d' aquell jardí,
que cap d' ellas ¡ay! per mí!
pogueren ser prou hermosas.
Fins que minvant mos agravis
y comprenent mon dolor,
va llensar la última flor;
y 'm va presentar sos llabis.

PERE GALINDAYNA,

CANTARS BILINGUES

*Quien dijo que los amantes
están divertidos siempre;
no ha tingut pas may cap sogre
que li vingués al darrera.*

*En el jardin de tu pecho
soy jardinero de amor;
del temps que fa que hi trevallo
y tot just hi ha dos melons.*

*Estoy tan bien con mi mal
desde que perdi mi bien
que ab ella tot m' ho gastava
y are sempre tinch diners.*

*El amor todo lo puede
dice un refrán, pues así,
ja cal que 'm deixis dos duros
si es vritat que 't morts per mí.*

*Quien tiene mujer hermosa
y viña en camino real
per mes que vetlli y vigili
algú hi espigolará.*

J. VILAR.

GEMECHS

Si en lo fons del marcaiguesses,
sent com es gran mon amor,
desde allí jo 't portaria
á n' al port de salvació.

Si son lladres los que roban
á ne tú qué se 't dirá?
quant un cor que jo tenia
tant sols tú me l' has robat?

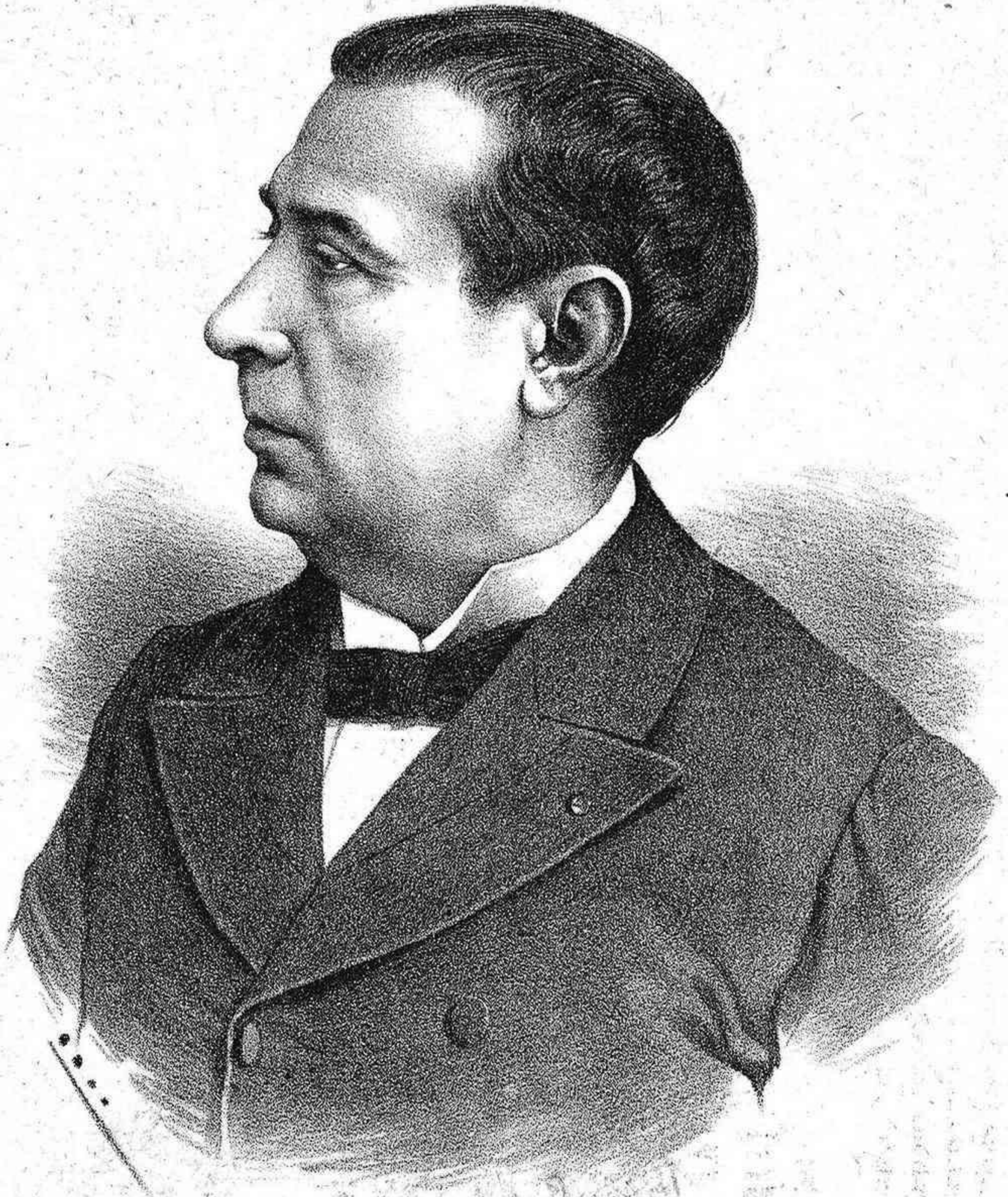
Ostenta ton pit María
una bellíssima rosa
que aquell que tocarla vulga
no mes que espinas hi trova.

Quant veig á la blanca aucella
que vers á tu 's dirigeix,
pensa que entre mitj de sas alas
hi van trossos del cor meu.

J. PRATS Y NAYACH.

LA TOMASA.

GALERIA DE CELEBRITATS

Emilio Maris

D. EMILIO MARIO

Té una escola qu' enamora;
es aristócrata y fí;
gran modelo del bon dí
y de gracia encantadora.
Es l' actor que mes omplena
sens may los límits tocar,
y el qu' ha sabut colocar
la realitat en la Escena.

Teatros

LIRICH.—S' está representant casi diariament l' antiga obra *La soledad de los bancos y la comida de los ratones*. Diu-menje se variá de repertori ab aquell *Cocodrilo* que anunciava la empresa havia de ser el pasmo de la concurrencia pero resultá que l' encarregat de desempenyar lo paper de protagonista fou lo públich que de fastidi y aburriment 'ls queya llágrimas de..... *cocodrilo*.

ESPANYOL.—Brillantment feu la primera sortida lo reputat actor cómic (paysá nostre) D. Ramon Rosell, lo próxim passat dilluns. Al apareixer en escena fou saludat ab una prolongada salva de aplausos en demostració de las simpatías que guarda nostre públich de tan simpátich artista. Se representá la festiva comedia de Vital Aza, titulada: *San Sebastián marlir*, en la que com anteriors temporadas además de dit actor, feren las delicias de la selecta concurrencia, la senyora Guerra y los senyors Mario y Tamayo. En lo segon acte demostrá la companyia Mario la falta de elements que en anteriors temporadas causavan gratisima impressió en lo públich per lo acabat desempenyo que davan á las obras.

Se prepara *El señor gobernador* del que se 'ns han fet grans elogis de la execució que dona al protagonista lo senyor Rossell.

ELDORADO.—Durant las últimas representacions que s' han dat de *A espaldas de la ley* hem tingut l' honor d' albergar en nostra ciutat los afortunats autors de la obra, Srs. Vellilla y Escudero, per lo que creyém inútil fer constar que han sigut objecte d' una notable y justa ovació en cada una de las representacions que s' han dat de la celebrada obra.

Dimecres passat se doná l' última representació de lo dit drama y 's despediren los seus autors, del publich barceloní, que tant entussiasta ha sigut del esmentat drama.

NOVEDATS.—Pel debut de la senyora Giorgio se representá la ópera *La Favorita* en la que feu gala de sa recomendable escola de cant, siguent aplaudida en lo tercer y quart acte.

Lo verdader héroe d' la ópera fou lo senyor Bachs. A eix estudiós artista, lo públich cada día li observa notables progresos per lo que no li escaseja las demostracions de simpatía.

L' *Africana* molt bé. Per dos ralets *pedir más fuera golleria*. Se feren aplaudir ab justicia la senyora Ferni y los S. S. Gasparini y Carbonell, aixís con el infatigable mestre senyor Perez Cabrero per lo notable conjunt que dona ab sa portentosa batuta.

TIVOLI.—Las molts simpatías que ha sabut captarse la senyoreta Soler Di-Franco, se demostraren ab la funció á son benefici, puig que lográ veurer un verdader plé y de selecta y escullida concurrencia.

Ab gran éxit cantá lo preciós vals del mestre Arditi, titolat *Il baccio*, que per acallar los aplausos de la concurrencia tingué de repetir. Fou obsequiada ab preciosos y elegants rams de flors.

Pel benefici de la senyora Fabra, que devía tenir lloch lo dimecres, se anunciá *Cádiz, Tierra* y un vals cantat per la beneficiada.

CIRCO ECUESTRE.—Molt ben rebuda fou la senyoreta Ramirez de Alegría, aixís com tota la seva familia.

Ab tals artistas ha sigut molt notablement reforsada la companyia equestre.

Cada nit obtenen grans ovacions Miss Karma, la familia Nagels, jockey Allen y lo clown Billy-Ayden.

CALVO-VICO.—*El año pasado por agua*, que s' estrená lo passat disapte, no es mes que una revista del passat any 1888, y apesar del bombo de que venia precedida, resultá ser una obra molt *passada per aygua* respecte á la lletra y en quant á la música si be en conjunt es festiva y de la que halaga en nostre públich y propia per eixa clase de produccions, desvirtuá en gran manera l' efecte al públich, lo notarse massa reminiscencias de *La Gran via y Cadiz*.

Ab tot sigué sumament aplaudit una mazurca que ab irreprotxable gracia cantaren la senyoreta Gonzalez y lo senyor Larra.

La senyora Garcia estigué bé en son escás paper. Lo resto dels artistas *cosi, cosi*, ó millor dit á la altura de la lletra. S' estrená una bonica decoració del senyor Chia que representa la vista de nostre port durant la estada de las escuadras estranjerias, que fou sumament aplaudida pel bon efecte y notable vritat y colorit.

UN CÓMIC RETIRAT.

Campanadas

Nos diuen de Granollers que l' Ajuntament d' aquella vila ha fet arrancar per duas vegadas unas empallissadas que la Companyia del Carril de Fransa, capitaneijadada pel celeberrim cacique senyor Planás, havia fet plantar en las bocas de dos carrers, impedinthi lo transit del públich per facilitar mes bé la marxa dels trens, y que aquet capitá Manaya ha acudit al Governador Civil de la provincia demprés d' haber sigut carbasseijat per l' autoritat judicial, ab l' intenció de processar al enérgich Ajuntament que ab tanta valentia sab defensar los interessos del vehinat.

¿Y doncas que 's creya senyor Planás?

¿Qué s' ha pensat que perquè es un *papu* ha d' espantar á tothom?

No 's cregui que tractar ab l' arcalde de Granollers sigui igual que com á certs marquesos.

Atenció:

En K. Novas del Pitillo ha escrit un prólech en un llibre titolat *El juicio por jurados y el partido conservador*.

Y per supuesto, hi haurá intercalat algun *floreyo* acar-metlat com en los versos de *Elisa*.

Ja l' espero comprarlo y llegirlo y... ferlo servir per embolicar xorissos.

No ho assegurém, pero se 'ns ha dit, que al teatro Lirich, la Companyia Novelli, en vista de la poca gent que hi vá, está en tractes ab una empresa alemana per exhibirhi una secció d' Historia natural á fi de cridar l' atenció del públich que no té ganas de de caminar.

Hi abundarán los *micos* y las *guineus*.

¿Será veritat? ¡ay que soch manso de créurem aquestas cosas!

En fi...

Ola, ola; ja 'm sembla que 'l Pollo d' Antequera y l' Monstre tornan á ser amichs.

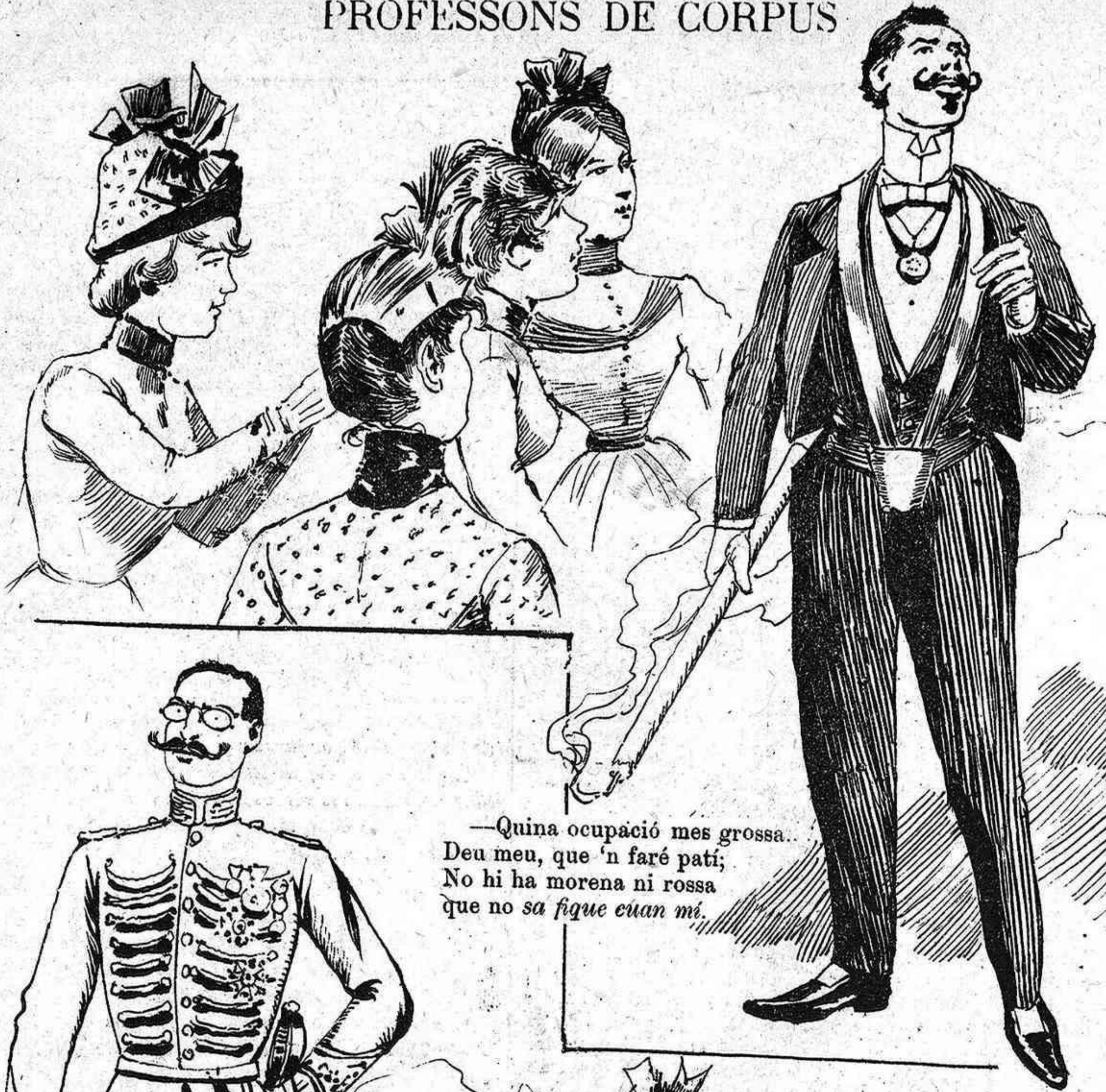
L' altre día 'l primer vá fer una visiteta al segon y... créch que ván tractar de formar de nou societat en *comandita*.

¿Y tant enemistats?... ¡quina barra!

Los dos junts altre vegada
tornarán á armar questions;
y tot menjantse 'ls turrans
ferán una pastarada
ab sas rancias opinions.

¿Que no saben la noticia?
si donchs qu' estan atrassats;
la mare del gran *Frascuero*
vá morir dias passats
y ab tal motiu ¡Deu me valga!
l' Autoritat Provincial
de Madrit, vá fer endolarne
la bandera nacional
que hi ha á la Plassa de toros
de aquella vila reyal;
¡un dia hi haurá gran gala
si caminém á aquet pas,
y fins veurém lluminarias

PROFESSONS DE CORPUS

—Quina ocupació mes grossa...
Deu meu, que 'n faré pati;
No hi ha morena ni rossa
que no sa fiquen euan mé.

¡No 'n gasta pocas d' agallas
entremitj dels bons pamets!
y ha guanyat tantas medallas
ab uns combats.... com aquets.

AUDIENCIAS MINISTERIALS

Tres ex-sargentos primers
que necessitan diners.

Só un brau y antich veterano,
y al ministre vull pàrlar...
Deu fassi que 'm vulgui dar
l' empleo que l' hi demano.

Aquesta passa ab tono alt
sense demanar audiència.
(Es guapa y 's diu Florencia
y es viuda d' un oficial.

al neixe un d' aquets *barbians*
y salvas d' artilleria
Te-Deums, regis funerals
y 's tancarán las botigas
en senyal de dol marcat
lo dia que algun torero
sigui dut al *Campo-sant*.

En Rius y Taulét tracta d' establir grans convenis comercials entre Buenos-Ayres y la Ciutat Comtal.

Lo nostre arcalde primé
es un at-leta, un gegant,
y 'l seu talent es tant gran,
que arriba fins... hont jo sé.

Altra batalla de gitanos.

Prop de Valencia un *gareno* ha destripat á un altre, després d' obrir lo cap á un tercer d' una garrotada.

¡Ay mareta, y quin modo de dirimir las qüestions tenen aquets *albinos*.

Ab aquets li voldria veurer ál del filabarquí...

Lo papa Lleó XIII diu que ha creat una Condecoració especial per las Senyoras.

Veyám quina farà prou mérits perque lo bon senyor en persona li posi sobre 'l pit.

Diu que 's troba en Espanya lo célebre cuyner del Emperador Napoleon III inventor de 22 *salsas*.

Lo Sr. Rius y lo Sr. Ignasi al llegir la noticia deuen haver obert uns ulls com quatre *beefsteacks*.

Pel Juny la fals al puny.

Ja 's tracta d' augmentar un tant per cent la contribució per allegar recursos destinats á amortisar lo déficit del Ajuntament.

Com que várem sembrar ara hem de segar.

Peró per aixó cap á Granada faltan marquesos.

A Inglaterra un tren *Herodes* vá reventar á casi un centenar de criaturas.

Aquell dia si que en lo cel van tenir qu' afeijir aygüa á l' olla.

Quants angels de Deu á l' altre barri.

Per fi tenim academich á Perez Galdós.

Val més entrarhi bé y tart que malament y dejorn.

En lo escrutini van sortir dos bolas negras.

¿Qu' eran de 'n Cañete y Comelerán?

PUBLICACIONS REBUDAS.—Lo primer quadern de l' obra nova catalana, titolada «*Poesia de la terra*» del nostre company de Redacció D. Joaquim Ayné Rabell.

Dita obra com varem dir en un dels números passats, se publicarà per quaderns quinzenals, iguals al primer, que tenim á la vista, 'l qual assegurém, conté moltes bellesas literarias, y 'ns concretarém á no dir res mes per la rahó d' esser l' autor amich y company nostre, pero 'l felicitem coralment per sa nova producció, augurantli molt profit y mes gloria encare, si los quaderns successius tancan tant bon apléch de composicions.

A continuació publiquem una de las poesias que fullejant lo quadern nos ha vingut al etzar:

LO MANXAIRE

¡Aixi 's comensa!

Ab la cara enmascarada
per l' espessa fumerada
que vá eixint de la fornal
lo manxaire riu y manxa;
boy pican la grossa planxa
fá sentir sa veu frescal.

Riu y canta, manxa y mira;
quant del ferro 'n surt guspira
mes encare 's mostra ardit;
ell te orgull puig que 'l doblega.
á l' enclusa 'l ferro entrega...
¡y té un' arma tot seguit!

De aquella arma brilla 'l ora
si 'l manxaire vol, á l' hora
per llaurar ne fá un arreu;
si 'l brivall mes ambiciona
de aquell ferro 'n fá corona...
y la porta si es goig seu.

De l' argolla vil é indigne
ell cantant ne torna signe
d' una hermosa llibertat;
de la daga menyspreada
si ell plá vol ne fá una aixada
per tení 'un camp conresat.

Ab la cara enmascarada
y á n' els llavis la riallada
ell fá un foch com un infern,
es lo foch que mes l' encisa...
¡la fornal l' hi es tant precisa
que per ell n' es fóch etern!

Riu y canta 'l bon manxaire,
del taller n' es lo xerraire
puig manxant garla en tot jorn;
¿hi ha prou fóch? lo mall lo crida,
qu' ell veu sols l' honor, la vida
prop l' enclusa y vore 'l forn.

Té quinze anys y 'l ferro pica,
quant la manxa no 'l cap-fica,
prop lo Mestre forjador;
quant será un home de trenta
ell tot sol donará empenta
al treball qu' es son amor!

Manxa y pica; sempre alegre
y ab la cara casi negre
per l' espés núvol de fum,
guayta 'l fóch com cargoleija
y 'l seu cor já trecateija
ab lo baf de aquella llum.

—¡Las guspiras que ruhentas
ab la forsa del mall ventas,
(pensa sempre 'l tendre obrer,)
son grans d' or que l' amo áplega,
y aquet ferro que 's doblega
la seva honra deurá ser!—

Y mil voltas ell esclama
que l' hermosa y roija flama
n' es la glória del treball;
boy pensanthi 'l brivall manxa
y doblega espessa planxa
baix lo cóp d' un feixuch mall.

Y son moltes las vegadas
que no enlayra las tonadas
d' una cobla ó una cansó;
ell ser home ja voldria
¡que potser l' amo 'l pendria
com á Mestre forjadó!

Tal vegada n' es l' enclusa,
pel manxaire, fóch que abrusa
de desitj son pensament;
tal vegada 'l mall lo crida
per donarli l' embranzida
d' esser home á temps vinent.

May se 'n mou; tot lo sant dia
pica 'l ferro, 'l fóch atía
puig qu' ell manxa sens pará;
jité quinze anys, sempre trevalla
y en son pit jove hi batalla
lo gran génit catalá!

Lo quadern está editat ab luxo; té una portada á duas tintas y l' adorna una alegoria del jove artista Sr. Serra. Conté 32 planas de text en magnífich paper satinat y costa mitja pesseta.

S' hi suscriu en las principals llibrerías d' aquesta Ciutat, y en aquesta Redacció hont se venen també quaderns solts.

També hem rebut un exemplar de *Lo Sant Cristo gros*, comedia en 3 actes y en vers, original' de D. Eduart Aulés que ab tan extraordinari exit s' estrená en nostre Teatro Romea, en lo mes de Janer del present any.

Se ven á 6 rals en las principals llibrerías d' eixa ciutat.

HIGIENE D' ESTIU

La Academia de Medicina de Protxfort, recomana l' us dels calsetets de tela metálica del inventor Sarcoff.

Las samarretas de pell de nas de gos també son molt útils durant lo mes que vé y l' altre.

Per las senyoras s' indican los nous *polissons-manxas*, que mantenen las interioritats en una temperatura agradabilíssima.

REMEYS PER FORA

Moscas de Milán *Gasull* per Ajuntaments poch escrupulosos.

Bledas p' els clatells dels que creuen que 'l Sufragi Universal será alguna cosa de bó.

Cadiras reforsadas per los possibilistas qu' esperan lo poder que no tindrán may.

Ofals de bona calitat per burros carlistas.

EFEMÉRIDES

624, A. de J.—Unas cigonyas á Macedonia proporcionan lo descubrimet de las lavativas, vulgo *xeringassos*.

Dia 19 de Juny de l' any 1050.—Un gitano de Babia, inventa 'l modo de matar gats sense fer soroll.

Dia 20.—L' endemá mateix lo govern prohibeix tan horripilant gaticidi y processa al gitano.

UN BON PAGADOR

Si 'm diu ningú animal, á mi ja 'm ba. . . sta
pera ferme enfadar ¡voto á ma te. . . sta!
diners ne vaig deixar jo, un dia de fe. . . sta
á un mal amích, que tants com ne te, 'n ga. . . sta
Un dia dich me 'ls torni... y plam! m' apla.. sta
tornantme pe 'l favor eixa conte. . . sta.
—Fora de 'l méu davant, no vull orque. . . sta,
¡me caso ab la perruca de 'n Saga.. . sta!
—Llavors dich jo enfadat, Hombre me gu. . . sta
pagarme lo favor ab tal respo. . . sta,
veuré sí la justicia no l' asu.. . sta.
Y 't juro per lo cap de una llago. . . sta
si no 'm pagas aviat, ninot de fu. . . sta,
que t' has recordar de

EMILIO CO. . . STA.

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DIA.—Santa Paciencia ciutadana.

Funció extraordinaria que donan los cotxeros á son patró Sant Antoni dels Ases, per no haber causat més que unas quantas dotzenas de desgracias en lo que vá d' any.

Predicará *en desert* lo frare *Sentit Comú*, y es repartirán ampollas d' árnica y paquets de desfilas als devots confreres.

QUARANTA HORAS perdudas per lo cañonero *Paz*, per qüestions d' etiqueta que podían ser causa d' haver naufragat.

La sort que á nostra brillant marina no li vé d' un cañonero, pero sí d' un *saludo*.

CORTE DE MARIA-CRISTINA.—Contínuas visitas del Ros de la Bleda á n' el Guerro del Xiulet.

El del tupé 'ls mira y riu.

Telégramas

Granada, 19, 8 mati.—Per totas las estacions andaluzas han causat gran admiració las patillas del nostre arcalde. Per tot arreu se sentía: ¡*qué patillas, puñaláaaaa!*
PERROXINI.

Berlin, 18, 4'7.—Lo Shar de Persia s' ha menjat per esmorsar un kilo de formigas blancas en conserva; una truyta d' ous de sargantana y una racció de menuts d' áliga.

Avuy surt d' aquesta Capital.

Madrid, 19, 4'7.—Continúa la funció en lo Circo Ecuestre polítich.—Molts clowns.—Lo poble vestit de *llana* la contempla espectant.

CORRESPONDENCIA

Joan Grifols, - Vilanova. - Rebuta sellos y abonada suscripció per tot lo Maig.—Angel Guasch, - Port-Bou. - Idem, idem. La próxima setmana creyem poder remètrerli lo núm. 15.

La próxima setmana contestarem part de la correspondencia que enim en cartera de 4 setmanas.

PESCA PRIVADA

Quin govern!. Aixó m' irrita!
 Jó que ab 'n Prim vaig dinar...
 qu' al Callao vaig anar...

y ara 'm vénen á privar
 á que pésqui ab dinamita!...

XARADA

La primera n' es vocal,
 una lletra la segona,
 tres, es nota musical,
 y si miras la total
 trobarás un nom de dona.

K. NALEJAS.

ENDEVINALLA

Tothom á n' á mi 'm tèn,
 jo soch sempre la mateixa
 y aquell que á mi 'm deixa
 també deixa ell de sé.
 Lector, res més te puch dir,
 perque endevinar-me pugas,
 advertinte que quant no 'm dugas
 acabarás d' existir.

TRES SABIS.

TRENCA-CLOSCAS

D. BLAS ROBRE

SOS.

Formar ab aquestas lletas lo títol
 de cert juguet catalá, sumament aplau-
 dit.

AMADEO.

ANAGRAMA

A tot noya molt total
 lo tot ahir li va dar,
 perque l' anés á portar,
 una carta á can Marsal.

EMILIO COSTA.

LOGOGRIFO

5	Una lletra.
6 3	Am.
1 2 7	Un riu.
0 8 5 6	Nom de dona.
3 6 7 8 6	»
1 2 7 2 0 6	»
2 3 3 2 5 8 6	»
3 6 7 0 2 5 5 6	Ciutat de Fransa.
1 2 3 4 5 6 7 8 0	Carrer de Barcelona.
4 5 6 1 2 7 8 6	»
1 6 5 5 2 7 9	»
1 6 4 8 6 9	»
3 6 5 5 6	»
6 9 2 0	»
7 6 5	Una moneda.
4 8	Carrer de Barcelona.
1	Consonant,

T. T. T.

GEROGLIFICH

100 100
 ims
 FAN I A
 p seta

CAP Y CUA.

SOLUCIONS

EN LO INSERTAT A LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Ta-ber-na.*
 Logogrifo.—*Berlina.*
 Sinonimia.—*Roda.*
 Trenca-closcas.—*Teodor Bonaplata.*
 Anagrama.—*Suria-Rusia.*
 Mudansa.—*Taula-Paula.*
 Geroglífich.—*Los ossos per los gossos.*

LA TOMASA

PERIÓDICH IL·LUSTRAT Y LITERARI

Suscripció (fora de Barcelona) 2 rals
 al mes.

Número corrent. 10 céntims

NOTA.—Tota reclamació
 podrá dirigir-se á la LITOGRAFIA DE
 RIBERA Y ESTANY, Administració y
 Redacció de dit periódich, carrer
 de Sant Pau, 56.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—B. rna.